

Kystvandråd for den centrale del af Limfjorden delområde 157 og 158

Konklusioner fra myndighedsarbejdsgruppens vurdering af virkemidler

Møder 4. og 12. september 2024

Træplantning til mindskelse af brinkerosion

Praksis og regeltolkning i dag i kommunerne

Helt generelt vil et projekt med træplantning altid bero på en konkret vurdering i forhold til de beskyttelsesinteresser, der er i vandløbet og tilgrænsende arealer og de forventede positive og negative effekter af plantningen. Generelt tager vurderingen udgangspunkt i følgende overvejelser:

- Træplantning i ådale med beskyttet natur af en "vis" kvalitet kan i udgangspunktet ikke tillades, heller ikke i klynger. Begrundelsen er risiko for tilgroning og spredning af/til lysåben natur
- Langs vandløb i landbrugsopland (dvs. uden beskyttet ånær natur), vil træplantning blive vurderet ud fra vandløbskvaliteten (§3) samt vedligeholdelseshensyn, tilstedeværelsen af dræn samt lodsejers villighed.

Bemærkninger fra arbejdsgruppen

Der er behov for bedre viden om tilgroning og spredning af/til lysåben natur er en reel risiko i forhold til vandløbsnær udplantning af rødel.

Det nævnes desuden, at der er brug for en pragmatisk tilgang når dokumenterede positive effekter på næringsstofsiden og mulige, ikke konkret dokumenterede negative effekter i form af tilgroning og spredning af/til lysåben natur, skal afvejes.

Konklusion

Ud fra en helt generel og overordnet vurdering, der ikke er baseret på en egentlig detaillortlægning, vurderes det, at der vil kunne gives tilladelse til plantning langs vandløb på mellem 5% og 20% af vore vandløbsstrækninger.

Altså, at 5% kan være udgangspunkt for et minimumsscenario og 20% udgangspunkt for et maximumsscenario.

Sandfang

Praksis og regeltolkning i dag i kommunerne

Helt generelt vil et projekt med etablering af sandfang altid bero på en konkret vurdering i forhold til de beskyttelsesinteresser, der er i vandløbet og berørte arealer.

Typisk vil der kunne gives tilladelse til sandfang højere oppe i vandløbssystemerne (og i udgangspunktet uden for beskyttet natur), når der kan argumenteres for en miljømæssig gevinst for vandløbet.

Nederst i vandløbssystemerne vurderes det som meget svært med nyetablering bl.a. grundet habitathensyn. Skive Kommune har dog givet en tilladelse til etablering af et sandfang nederst i Skive/Karup Å.

Bemærkninger fra arbejdsgruppen

En mulig farbar vej nederst i vandløbssystemerne er at kigge på potentialet på de nuværende grødeopsamlingspladser.

Det vil være muligt at indhente erfaring fra Kongeåen både i forhold til omkostninger og habitatregelsættet.

Konklusion

Fokus ved placeringen af sandfang bør være i de øvre dele af vandløbssystemerne, uden for beskyttede naturområder, og/eller så tæt på slutrecipienten som muligt - men undgå Natura2000 områder og lokaliteter med bilag IV arter (fx lampretter!) og udnyt potentialet for sandoprensning ved de eksisterende grødeopsamlingspladser, uden at ændre vandløbets profil.

Det er vanskeligt at kvantificere potentialet, men i Viborg Kommune i oplandet til Hjarbæk Fjord og Skive Fjord vurderes det, at vi indenfor de gældende tilladelser kan øge sandoprensning fra nuværende 60 m³ til 80-100 m³ årligt, altså en øgning i størrelsesordenen 30-60 %.

Minivådområder

Praksis og regeltolkning i dag i kommunerne

Kommunerne modtager forholdsvis få ansøgninger. Der gives enkelte afslag grundet konflikt med beskyttet natur og/eller negativ påvirkning af vandkvalitet i vandløbet nedstrøms. Manglende mulighed for myndighedsgodkendelse vurderes dog ikke at være en betydende barriere.

Konklusion

Størrelsen af et realistisk potentiale drøftes med udtagningskonsulenter i pilotområdet / SEGES.

Linemuslinger

Praksis og regeltolkning i dag i kommunerne

Kommunerne er ikke myndighed.

Der sker tilsyneladende ikke en systematisk høring af berørte kommuner i forbindelse med den statslige (Fiskeristyrelsen) sagsbehandling af tilladelser til opdræt.

Bemærkninger fra arbejdsgruppen

Emnet har stor politisk bevågenhed i kystkommunerne med mange klager fra borgere/sommerhusejere centreret om visuelle gener, påvirkning af bunden, ilanddrevet affald, mm.

Umiddelbart vurderet kan der som minimum identificeres nedenstående interessekonflikter i forhold til etablering af muslingeopdræt som et virkemiddel:

- Sommerhusejere, visuel forurening
- Lystsejlere, arealkonflikt, begrænsning af sejladsmulighederne
- Muslingefiskere, arealkonflikt, begrænsning af fiskerimulighederne
- Eksisterende muslingeopdræt, økonomisk konflikt, potentiel negativ påvirkning af salgspris såfremt de opdrættede muslinger anvendes til konsum

Det vurderes endvidere, at en anvendelse af muslingeopdræt som et marint virkemiddel forudsætter en tilskudsordning, bl.a. som kompensation for placering i ikke optimale opdrætsområder og faldende salgspriser ved "overproduktion".

Jørgen Jørgensen

27. oktober 2023